

پنپال

سراشی شری جمہ

عزیز شاہ

پٹنیاں

عزیز شاہد

PDF By: Ehsan Awan

Cell No.: 0345-8711418 , 0302-7642151

ناں کتاب _____ پٹیال
شاعر _____ عزیز شاہد
ناشر _____ رئیس عدیم
پہا پر خانہ _____
پہلی داری _____ مئی ۱۹۹۶ء
کل _____ ۵۰ روپے
تعداد _____ ایک ہزار
کتابت _____ اختہ کھوسہ

ملن دے پتے

- * دفتر سر ایسی سنگت بلاک نمبر ۸۴ پتھر بازار ڈیرہ غازیخان * عامر کبلا پو بلاک ۲ کالج روڈ
- * پیر ماؤنٹ نیوز کارنر بالمقابل اڈاجی ٹی ایس ڈیرہ غازیخان
- * مکتبہ زکریا بلاک نمبر ۱۰ ڈیرہ غازیخان * انصاری بک ہاؤس قائد اعظم روڈ ڈیرہ غازیخان
- * انصاف کتاب گھر بلاک نمبر ۶ ڈیرہ غازیخان * ملک نیوز ایجنسی ٹریفک چوک
- * ڈیرہ غازیخان * سعید کتب خانہ بلاک سی ڈیرہ غازیخان * غفاریہ بک شال نزد جنرل بس
- * سیشن کوٹ ادو * ناطق بک ڈپو گوہر والا (منکیہ ضلع بکھر) * ملتان کتاب گھر تونسہ۔
- * تونسہ کتاب گھر تونسہ * خلیفہ کتاب گھر تونسہ * دار الکتاب لیبہ * قیوم دی
- * ہٹی لیبہ * آغا کتاب گھر ایڈیٹو سٹیٹ فیصل بک سٹر کچری چوک راجن پور * عبدالعزیز بک شال
- * میزان چوک کوٹہ۔ رمضان بک شال * کوٹہ

ناشر: رئیس عدیم دبستان سحر بلاک پی ڈیرہ غازیخان

سئیں انجھت علی خاں صاحب

دے ناں

سوچھل سوچھ

درداں ماری چندڑی غم دے صحر اوچ تسی ریت تے تسی ہئی
 تے اینکوں ایں حال وچ عزیز شاہد سیں دے خلوص دے
 وٹ دی چھاں دے نال پٹیال دے موتی وی نصیب تھی
 گئے تے چندڑی دا انگ انگ ٹھہر گیا میں شاہد سیں دے
 خلوص بھریے پیار دا کہیں حیلے وی شکریہ ادا نہیں کر سگدا
 شاہد سیں دی پٹیال دے موتی سرائیکی ادبی سوچھلے وچ
 اپنی چمکار بڑکھیندے رہن میں شاہد سیں دا تھوڑیٹاں
 جو انہاں میکوں اتنا خلوص تے پیار ڈتے جو میڈی خواہش توں
 دی زیادہ دان تھی گئی تے میکوں پٹیال چھاپن دی عزت
 مل گئی۔ اللہ سیں انہاں کوں سلامت رکھے جو انہاں میکوں سوچھل
 سوچھ بخشتی ہے۔

میں ماہنامہ ”فرید رنگ“ دے مدیر اعلیٰ محمد رمضان طالب سیں
 تے فرید سرائیکی سنگت (برٹڈ) دیرہ غازی خان دے سرپرست
 اعجاز ڈیروی سیں دا وی شکریہ گزاراں جو دبستان سحر دی اشاعتیں
 وچ میڈے نال خاص بھل بھنوائی کر کے میڈی حوصلہ افزائی
 کریندن۔

نیاز مند
 رئیس عدیم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چساندنی چھائی ہوئی چاندی دی کہیں جالی وچوں
 یا جینویں کچی کلی پنیاں وچ گھمی ہوئی
 دل وی پاگل ہے جو بس تشیہاں سوچن بہہ مقے
 کہیں دیں پلکیں تے ڈھٹس ہک منجی سہی ہوئی

تندیر ؟

صفحہ نمبر	عنوان	نمبر شمار
۹	نیلانی	۱
۱۶	دلڑی نہ سکھڑیں چون چٹ	۲
۱۸	اے راجہ حسن دا سدا راج مانٹیں	۳
۱۹	سینہ ہڑا	۴
۲۲	پیار	۵
۲۴	تمت	۶
۲۶	گریبان	۷
		۸
۳۲	خود گشتی	۸
۳۵	ہمزاد	۹
۳۹	سونے دا بجھ	۱۰
۴۱	پہلی بہلی فجر ہے تیبڑے ہجر دی	۱۱
۴۳	وقت	۱۲
۴۶	نیلانی بند	۱۳
	غزلاں	
۵۰	ہجر دیاں راتیں ہووون	۱

نمبر شمار	عنوان	صفحہ نمبر
۲	غزلاں	۵۲
۳	نہ سجا میڈیاں اکھیں	۵۳
۴	تیبیں یادیں دے، سمجھ	۵۵
۵	اپنے پچھلے ادھار بھل گئی ۽ !	۵۷
۶	قول قساں قرآن بھل گئی ۽	۵۹
۷	وقت دے لہجے دے، وچ	۶۱
۸	سرتوں ڈھلے ڈیکھ بچھاؤں	۶۳
۹	مکل قرب وچ دی	۶۵
۱۰	اے سچ تاں ہے جو او ساہ ساہ	۶۷
۱۱	کیوں بھلا کہیں دے، ستم	۶۸
۱۲	دل تاں دلبرنا	۷۰
۱۳	کوئی پل نکھر کے دل توں	۷۲
۱۴	ساہ ساہ سنگت	۷۴
۱۵	اے دل جو ہے مستقل تیب اگر	۷۶
۱۶	چاہت، خلوص، پیار، محبت، وفا، فریب	۷۸
۱۷	وقت او لہو لہان کاٹی ہے	۸۰
۱۸	رہن ڈے کہیں نشانی لیوں	۸۲
۱۹	کہیں دا کیا جے کہیں دا سینہ خالی ہے	۸۴
۲۰	یقین لٹ کے میڈے	۸۵
۲۱	کوئی نہ کوئی سکول میڈے رستے وچ	۸۷

صفحہ نمبر	عنوان	نمبر شمار
۸۹	ساتھ کے اکھ اکھ دے ورج	۲۲
۹۱	اوگال بگال تے قماں قرآن گھنڈا پیٹے	۲۳
۹۲	نہ چھڈے زخم سینے دا	۲۴
۹۴	ایجھی ویران دسوں ہے	۲۵
۹۶	اکھ دی خالی ہے	۲۶
۹۸	بس کر میڈا ہمزاد	۲۷
۱۰۰	سائیں! میڈے احساس تے احسان و لا کر	۲۸
۱۰۳	قطع	

نیلائی

لوگو! ہک شاعر آیا ہے تاجر روپ بٹا کے
 ڈیکھو ڈیکھو کیا پیا اہدے پرح بازار دے آکے
 وقت پیا ہے تہوں گھن آیاں کل سرمایہ چاکے
 سچا ہیرا خالص نگ و ڈیکھو دید رلا کے
 مجبوری دی بٹھی دے پرح کندن وانگ تپا کے
 کوئی بلدی نیس جاچو پرکھو آیاں تانگھ لہا کے
 وچ بازار گھڑا ہاں مہنتیں خالص مال سجا کے
 پولو! کیا قیمت ہے ایندی ڈسو پولی لا کے

نہ ہاسہ نہ چرچا ہے نہ ٹوک مذاق نہ کھیل
 کوئی دل گھندے بھی دل

دل و ہک شاعر واد دل و دل پیا دل از میندے
 دل دالیں کوں دل میڈا پیا دل دے زخم ڈکھیندے
 دل والو! دل حاضر ہے دل دل دے درد سیندے
 دل سوالی دل دے ناں تیں ہک سوال مریدے
 سوچو! آخر کیوں کوئی پیا دل نیلام کریندے
 دل و آخر دل جیسی شے ہے دل کوں کون دھیندے
 خود کوں پیچ کے دل دے لفظ دی عصمت پیا بچیندے
 کوئی خلیل ذبح اپنے دی و ت قربانی دیندے

ہتھ تیں دل و لب تیں کھل و رکھ کے ہاں تیں مل

..... کوئی دل گھنڈے بھی دلا

ترس دے تھتے کوئی نہ بخشے ہے ہے کوئی نہ کرتے
 مٹان زاریاں دروہیاں قسماں گھتے کوئی نہ دتے
 میڈی مرضی میڈی شے ہے پٹے بھانویں ترے
 تنگ جو تھی گیاں میڈا کیا کوئی چوے بھانویں مرے
 خود غرضی نیں مجبوری ہے کہیں دا ہاں تاں ٹھہرے
 کہیں کوں ایجھا ڈکھو پیا بھیندے آدے قیمت بھرے
 پتھر نیں لے ہتھ دیر دل ۽ میں توں کوئی نہ ڈرے
 یار دتاں جرات پکڑو جہڑا جتنا پھرے

بولی ڈیوایں بولی چرچ میں آپ دی ہاں شامل

کوئی دل گھنڈے بھئی دل

کتنے تلخ زمانے میں چپ چاپ بسر چاہتے
 کہیں کوں ہنچوں نیں ڈکھلایاں دامن تر چاہتے
 بچلیں نال گزارے کیتے کچھیں شر چاہتے
 گھر امید دا خالی ہاں دنا در چاہتے
 دل دا دسا شہر میڈا مجبوریں بر چاہتے
 ہتوں میں اپنی ہر خواہش کوں شہر بدر چاہتے
 یاد کہیں دی چھدی رہ گئی دل پتھر چاہتے
 اکھیم توں کیوں رہ گئیں اتھاں تیں کیوں گھر چاہتے

توں وی ڈیکھ تماشہ میڈا توں وی پھر نکل
 کوئی دل گھندے بھئی دل

دل جہیں چن دی مست چکوری آخری وار لا گھن
 ڈھیر جیتی بانویں دل دی ویندا پی مُکلا گھن
 سانجھا درد ویندا مٹا روح آکھی پرچا گھن
 ممکن ہے ول وقت نہ ملے گل گل نال ر لا گھن
 اکھ دے چور ولکھے بند کر دُر نایاب بچا گھن
 ضایو نہ کر گھیں آسن پلکیں ہیٹھ لکا گھن
 معاف کریں مجبوری ہے بس ہتھ پیریا توں چا گھن
 یاد دہی تیکوں آکھیا ہامی اپٹا راہ وٹا گھن

میں آوارہ شاعر ہوں میں بے گھر یہ منزل

..... کوئی دل گھنڈے بھٹی دل

دل نہیں تیرا حق وی ہے میں حق دی گال مینداں
 دل تیں میڈا حق وی ہے میں اپنا حق جہڑو نیداں
 لفظ نہیں ملدے کیا اکھاں پیا کوڑے لیے ڈینداں
 آہیں سوچ جو کت گا ہوں پیا دل جیں ستر و چینداں
 اپنی بگ دے وارث کیتے ترکہ پیا بچو مینداں
 پتھر زاد مجھیں کوں ہک شیشہ پیا ڈو کھلینداں
 دھرتی واسو! سٹو سٹو پیا اک دو تین کر مینداں
 ہے کوئی ہک دل والا اینجھا بکھو مل ڈسینداں
 ”نہیں نس دے چہرے کیتے ہک بے فکری کھل“
 کوئی دل گھندے بھٹی دل

سناے وقت! توں شاہد میں کہیں یارِ دادم نہیں دیکھا
 اپنا سینہ خالی کیتے کوئی محسوس نہیں دیکھا
 کہیں دامنِ خلوص، محبت، بھیم، بھرم نہیں دیکھا
 قسم، لوحِ قلم دی میں کہیں حالِ قلم نہیں دیکھا
 غم دنیا دے دیرھ گئے پر پیارِ دامن نہیں دیکھا
 مردِ سودا کیتے کہیں دامنِ نقشِ قدم نہیں دیکھا
 اپنا سیت از یاکم کہیں دی زلفِ دامن نہیں دیکھا
 دل جیہاں کعبہ دیکھ ڈتے اوشوخِ صنم نہیں دیکھا
 دل دیکھے پر نہیں دیکھا کہیں دے رخسارِ داتلے
 کوئی دل گھنڈے بھی دل

کافی

دلڑی نہ سکھڑیں چون چٹ
رکت دا کریندیں مان ہٹ

ہئی یاد جاں گئی مانویں تھڑ
ہٹکے تیں پوندی مانویں بھڑ
سمجھائے تیں ویندی مانویں پڑ
لدھا مانویں کئی ایتھا تڑ
ویندی مانویں جوں جوں وگڑ
اہدا مانویں عقل پکڑ
کچھ ہوش کر کئی بگال سن
رکت دا کریندیں مان ہٹ

اوتر او اُونویں کر گیو
گھت گیڑ گل دا شر گیو
جھولی انگارے بھر گیو
چاہت دا گھر مٹی پر گیو
ہر آس سکھ دی مر گیو
ہٹن تہاں کیلجہ تھڑ گیو
گا تہاں سہی ول ہوندے گن
رکت دا کریندیں مان ہٹ

ٹرپیں ایویں سُن سکھتی کو رکھیا نوی گئی خوف بھو
 دس جھئی ہن تلی تیں ہو ہے جگدی ایویں ریت رو
 تیرھیں وہیں ڈاڈھیں داسو میڈے ایویں ہکیں نہ پو
 اپنی کیتی میکوں نہ چن
 کت دا کریندیں مان ہن

دشمن تہاں گھندے پور ہن ڈیندے چنوا تیاں سور ہن
 گردش دی ڈہے نور ہن کپ گھندے اڈدی ڈور ہن
 ہن وت تیتڈے کہیں شور ہن اکھیا نہ ہم شہ زور ہن
 اینجھاں پکیاں تندوں نہ وٹ
 کت دا کریندیں مان ہن

ٹرگیں دے پیرے ڈھک دی ٹر رو دی تھک تھک دی
 راہیں دی منی پھک دی امیں دی جا گھن اک دی
 انجلیں کوں پاہن چک دی جا جا دیاں توں تک دی
 نو، نو، اتے ور ور تیں ڈن
 کت دا کریندیں مان ہن

گیت

اے راجہ حسن داسد راج مانٹیں
کبڈی پھیرا پاؤں غریباں دے ویڑھے

میکوں ہن ازل توں تیڈیاں انتظاراں
بہاراں اچڑا گیاں ولا ڈے بہاراں
تیڈے باجھ ماری میں کیویں گزاراں
بہوں مٹھئے فی رقیباں دے ویڑھے

اے سائون دے بدے وی کئی بھاہیں لاگئے
تہاکوں تہاں رنگلے محل راس آگئے
لکھاں جھڑنماں دے میڈے سترن چھاگئے
اچڑا گئے اساں بد نصیباں دے ویڑھے

اے اغیار ویری مریندے کئی ٹوکاں
بہوں دور ونج کے وسایونی بھوکاں
میں اٹ پھیرناں ہی کیویں کہیں کول روکاں
ایویں سکدے ہنگے قریباں دے ویڑھے

توں ناں من خدا دلتے ول اڈاہیں
میکوں داروں ملیا نہیں کئی کتھاہیں
میڈی سو نہ تہاں سو ہٹا کئی تیں باجھناہیں
میں چوگوٹھ پھیریاں طہیباں دے ویڑھے

تیڈے پیار دے میں گھد پھوں سہارے
تیکوں نڈ پس تیڈے یار پیارے
مگر سرتیں چھا گئے اندھارے راندھارے
جو رل گئے کئی شاہد جیباں دے ویڑھے

سنیہرا

کوئی ونج کے اکھ میڈے دلر باکوں جوتھے ہوئے اقرار پالن دے ڈینہ ہن
تے سائیں دے چھڑے و جھوڑے دے یاریں سوئیں کون دنا لک دے ڈینہ ہن

اوئیں دیاں جڑیاں تے ویران برباد نگین جاہیں دعائیں پیاں ڈیندین
میڈے اجڑے دل دیاں اکھ روڑ پر سوز دل دنا آہیں دعائیں پیاں ڈیندین
تیتھے نانوں و کدیاں تیتھے راہیں ٹکدیاں اے سکھیں ہیں دعائیں پیاں ڈیندین
جنہاں کون تیتھے اقرب حاصل نشن ہوا ادبے چین باہیں دعائیں پیاں ڈیندین
تے شام جتھ عام ہن تیتھے جلوتے اوٹنگد ام راہیں دعائیں پیاں ڈیندین
جیہڑیاں کھڑ دیاں کھڑ گین سڑ گین سیاں اوٹنگدیں راہیں دعائیں پیاں ڈیندین
وے لاغرض دھولا نوئی ترس آندا اوکھتے کون مٹکھا جھالن دے ڈینہ ہن
کوئی ونج کے اکھ میڈے دلر باکوں جوتھے ہوئے اقرار پالن دے ڈینہ ہن

زمانہ گزر گئے مگر یاد ہے پیامیوں ج وی تیدا او پہلا الاون
 نظر ناظرین دیاں نظراں ملاون ولا شرم کولوں چا نظراں تھکاون
 او چاہت دے اہل اقرار کیے تیدا امنہ لکاون سوں سر نہ چاون
 او الفت دیاں تاناں او چندر کیاں راناں الوین بیٹھیں بیٹھیں چاہتیں دھماں
 او عشوے او غمزدے او شوخیاں او تکیاں او نخرے تراکتے قول فل سہاون
 او چاہا کے قہار او ڈٹے کے دوہیاں تے کر کے منساں میڈا ول مناون
 او سب ناز نخرے رائے تھے ہن نین ناز نخرے دکھالٹ دے دینہ ہن
 کوئی ونج کے اکھ میڈے دلربا کول تھے ہوئے اقرار پالٹ دے دینہ ہن

تیداے باجھ بساں نظر دین بہاراں چڑ گئیں مہاریں تیں احسان کرونج
 تیداے خواب سکوں من دی تیں دینے اسانے قراریں تیں احسان کرونج
 جیڑھیاں کہشاں بن کے جڑیاں گیاں من انہاں گہاریں تیں احسان کرونج
 تھی بچہ پین تین میڈے انہاں اشاریں تیں احسان کرونج
 تیداے ناں کون جم جم تھے صدقے قم قم میا باریں تیں احسان کرونج
 بے ترتیب والیں اصدقہ توں کوئیں دین تھیں قطاریں تیں احسان کرونج
 قول دیکھ کوئیں وی ل بھر پاتے جو اے دینہ تاناں سخی لعلن دے دینہ ہن
 کوئی ونج کے اکھ میڈے دلربا کول تھے ہوئے اقرار پالٹ دے دینہ ہن

تیریاں کھلاں پیاریاں، گھنٹن پھل ادھیاریاں تے کلیاں کنواریاں سکن دیدیتے
 ازل دیاں ازاریاں میڈیاں منٹاں زاریاں تے مونجھاں مونجھاریاں سکن دیدیتے
 اڈن دزگاریاں اے روگی بیاریاں، مگر بے قرار یا س سکن دیدیتے
 ہجر نال باریاں کیوں روگزاریاں اے ساریاں دیاں ساریاں سکن دیدیتے
 کراں دزیتاریاں تے دیواں بوماریاں اے جاہیں پتھاریاں سکن دیدیتے
 امیدیاں ازاریاں تیریاں ناں توں واریاں میڈے سکھ دیاں واریاں سکن دیدیتے
 ایں چیکل رستوں تھتے دے وچ ہتھ اڑا کے جو انگلیں تیریاں کو کھڈاں دے دینہ ہن
 کوئی ونج کے اکھ میڈے دلربا کوں جو تھتے ہوئے اقرار پالیاں دے دینہ ہن

اے سب دے منہ تے شتم دے موتی تیرے ناز محو خرامی کوں سکدن
 صنوبر کوں سک سکے تیرے سک چ سدا سدا سدا دی سلامی کوں سکدن
 اے قمر دیاں ٹھریاں اے کو کو اے پی پی ازل توں تیری خوش کلامی کوں سکدن
 کلی داتہم تھیلیں داتہم تیرے کھل دی قید مدامی کوں سکدن
 عروج تیرا اے تے کہشاں وی تیرے نقش پا دی غلامی کوں سکدن
 تے تقدیر میڈی دے لوح و قلم دی فقط تیرے اسم گرامی کوں سکدن
 نہ سک دے سکلیں کوں سکا سوہنا سا توں سکدیں کوں سک تیں بھگالیاں دے دینہ ہن
 کوئی ونج کے اکھ میڈے دلربا کوں تھتے ہوئے اقرار پالیاں دے دینہ ہن

پیار

پیارگوں پیاس پیاس پیاردی، پیاتیں ترس کھا زندگی پیار کر
 زہروی جسے ملے اونکوں خوش تھی کہ پی ہر مصیبت کون بخوشی پیار کر
 یارتاں خیر ہر حال وچ یار بن چس تاں اسے جو غیر کون وی پیار کر
 کیا خبر فل نہ مہلت ملے پیاردی آپ ودھ کے اونکوں آخری پیار کر
 ہر کلی تیں اس پٹیاں یا پیاردی ہر اُڑدی خزاں تیں بہار آؤ نے
 تھنہ دار تیں وی ایویں کھل ڈکھا موت کون دی تیدھی کھل تیں پیار آؤ نے

زندگی یاد رکھ پیار ہی زندگی پیار وچ اپنے یاریں کون تسکین ڈے
 دل دے دیا کون کر سو نہاں طوفان دا اکھ دے کھنڈے کناریں کون تسکین ڈے
 اپنے دامن دے نمایاں تے لٹاتے فلک دے ستاریں کون تسکین ڈے
 پیار دے رخت دی شبنمی چھاں تے جگ رلے اواریں کون تسکین ڈے
 ٹھیک سے ہنڈے دا گھن ہونڈے دنیا اندر پر اس دستور وچ تھوڑی ترمیم کر
 زندگی! اے ضرورت ہے اس درد دی اپنے اخلاص کون مفت تقسیم کر

زندگی! غور کر ڈیکھ کیمنات وچ ذرے ذرے کون ہے آرزو پیار دی
 ہر نگر ہر گلی ہر چمن ہر کلی ہے طلب پیار دی جستجو پیار دی
 توڑے کچھ تھی دے کچھ بھلا تھیوے کیوں؟ جے تیں محفوظ آبرو پیار دی
 ہر صورت تصویر کسے پیار دا اینجی تصویر بن ہو ہو پیار دی
 تلخیاں پی کے امت پلا پیار دا پیار پیتم دی دل بھی تفسیر کر
 شہجہاں بن کے تماڑے پیار وچ پیار دا اک نواں محل تعمیر کر

پیار دے محل کون بر محل زیب ڈے پیار دی تاج پوشی دا اعلان کر
 چند تارے ہوا ہن اے کمی تیدے انھاں کتیں نکمیں کون فرمان کر
 ساری دنیا کون دعوت دے ایس جتن دی پیار دی پاسی ہر قیاس احسان کر
 پیار دی مست مئے گردشیں کون پلٹے فلک کون قون مخصوص مہمان کر
 گردش روکنے بے ادب قیاس قیاس کوں اکھ ڈے سرنگوں تھی دے
 گھٹ توں گھٹ اتنا اختیار ڈے لازمی شہنشاہ کن کسے فیکوں تھی دے

زندگی! پیار دے جتن دی رات ہے کئی نواں نازخیزہ ادا پیار دی
 اذن گھن شہنشاہ معظم کنوں پیار دے نواں تیں کر ابتدا پیار دی
 بزم ترتیب دے حسن ترتیب وچ اکھیں اکھیں دے وچ مے پلا پیار دی
 گھن عا پیار دی کر ثنا پیار دی بر ملا پیار دی بے ریا پیار دی
 ظرف کون ڈیکھ کے کچھ عنایت کریں کوئی دشمن ملے تاں خطا بخش دے
 جے خدا مل دے بندگی کر ڈکھا کوئی بندہ ملے تاں خدا بخش دے

تمنا

اے کاش کبھی وقت کرے، اتنیاں رعایتاں
 پڑھ ڈیکھاں ولا پیار دے قرآن دیاں آیتاں
 کتھ گئیں او جذبے او محبتاں او روایتاں
 لوکیں کنوں سُن سُن میڈے اجڑن دیاں حکایتاں
 احباب کریندن جڈاں سُدھرٹ دیاں ہدایتاں
 تر تر کے ہے ڈہری میڈو محروم تمنا
 ہے، ہے !! دو میڈے پیار دی معصوم تمنا

بک لحظے کیتے میکوں وی بک لحظہ ملیا
 جین دل کنوں مفہوم تمنا دا پکھیا
 تفسیر کریندیں ہوئیں دل روند ا رہیا
 بک قطرہ فقط، منج دا پلکیں تیں کھڑا
 کنبد ا رہیا پلکیں تیں نہ پر بھوئیں تیں ڈھٹھا
 ہوں قطرے دا در اصل ہے مفہوم تمنا
 ہے، ہے !! دو میڈے پیار دی معصوم تمنا

اچ وی نہیں ایں دُنیا کنوں کچھ بھٹلے چڑا کے
 بے درد زمانے کنوں وی خود کوں لٹکا کے
 دل اپنے دے گل نال نہیں گل اپنا رلا کے
 وچ لنگھداں اوندے کوچے وچوں سرکوں جھکا کے
 ڈیندا ہاں مکاٹناں اوتنکوں رو رو کے روا کے
 وسدی ہئی اتھاں ہک میڈی مرحوم تمہارا
 ہے ہے !! وو میڈی پیار دی معصوم تمہارا

‡

قطرہ

وچ تصور دے جوڑ سبھاں کئی
 سوہنے سائول دے نال سم گھنداں
 وسدے ویلھے جو یاد آندے ہن
 اپنی پانہیں کوں اپا چم گھنداں

گریبان

میں سوچیا ہا جو توڑے کئی کچھ پیالے
 لے ٹھیک ۛ جو ساہ دا کئی اعتبار کینی
 میسا توڑے تیڈے درٹر کے آون
 منا کے رسا وٹ رسا کے منا وٹ
 میں ڈر ڈر کے اکھیا جو ہا ڈر دے مارے
 تیکوں اپنے اقرار اصولوں نہ بھلسن
 تیکوں اپنے اعتبار اصولوں نہ بھلسن
 تیکوں اپنے بیمار اصولوں نہ بھلسن
 او اصرار تکرار اصولوں نہ بھلسن
 تیں اکھیا ہا "سرکار اصولوں نہ بھلسن"
 میں اعتبار کر کے لے سمجھے جو ٹھیک ۛ
 میڈے پیار وچ میڈا چن دی شریک ۛ

میں سوچیا ہا توڑے قیامت جو آوے
 دے وقت قاتل دی کانی جو گل تیں
 توڑے کھکشاں کیوں نہ اچڑے کہیں دی
 توڑے محل کہیں دے جتی آپے تھیون
 میڈا سیت، تیڈیاں پریشاں زلفاں
 تیڈیاں میڈیاں چاہیں تاں محفوظ رہن
 مگر ساڈیاں چاہیں تاں محفوظ رہن
 مگر ساڈیاں چاہیں تاں محفوظ رہن
 ساڈیاں چھپڑاں چاہیں تاں محفوظ رہن
 جے نکھڑیے کڈاں تاں محفوظ رہن
 تیڈے پیار میں اتنا اعتبار کیتم
 جو کئی وار خود آپ کوں پیار کیتم

میں سوچیے جو دنیا غلط اکھدی ہے
 بھلا کیوں ممکن ہے جو دل دے گھر و پتہ
 تیس ہر موڑ تیس میکوں اعتبار نہ خستہ
 محبت دی ہک اپنی انج سلطنت ۶
 محبت ازل توں شہنشاہ مزاج ۷
 محبت دے مرکز دا کعبہ جدا ہے
 خدا ہے محبت، محبت خدا ہے

میں سوچیے محبت دا جذبہ امر ہے
 میں سوچیے تیکوں ہک نوں پڑیواں
 میڈے نوں شہکار دی ہر ادا تیں
 مگر تیکوں ڈے کے لباسِ خدائی
 پچھیں میں سڈی اپنی کائنات ساری
 عقل اوڈیوں ہر شے کوں تقسیم کیتی
 فقط تیڈی عظمت نیں تسلیم کیتی

اُوں لکھتے اے جذبے لے پیکر خیالی
اے لب لال، رخسارِ خمدار کا گل
وڈی تلخ تعبیر ہو سی اٹھساں دی
توں ڈیکھیں انہاں دی کئی وقعت ہو سی
رکھتا ہوں وی کئی چٹنگ اڈ دی جو اسی
یڈا مان ترٹ ویسی اوندی وفائیں
بیٹھا کھارو سیں توں وکسی سوائیں

اوئے دور دے لوک ہن کہ جنہاں دی
اسٹھاں اپنا گھر بھوک ڈٹھے تماشہ
یڈا سارا سرمایہ بس پاک جذبے
بھلا کیوں اے جذبے پروان چڑھن
محبت فقط ہے امیریں دا ورثہ
فقط ہئی محبت حیاتی مواتی
یڈے گھر دے وچ کیا ہے؟ یا ڈیکھ جاتی
کڈی صرف جذبیں تاں منزل نہیں پاتی
یڈے سر لنگدی ہے غربت دی کاتی
غریبی تاں خود آپسے کال داتی

یڈے جذبے محتاج اوندی وفادے
ایہجھے چرچے ہوندن امیریں دے ڈاڈے

غرض اوں میوں وڈے ایج جھک ڈکھائے
 مگر میں تیدبی زلف دے خم سنواریے
 کٹھے کر کے ساغر تے مینا نے جگ دے
 سمجھے واری واری تیدبی اکھ توں واریے
 تیدے سر و قد کوں میں گل نال لاکے
 خدا کوں سروں نیرے کھڑکے پکاریے
 میں خاکی میں بیکار چہیں مٹھ مٹی دی
 مگر فرش تیں عرش کئی کئی اساریے
 میڈے پیار تیں لگے الزام کیا کیا
 میں سب سرتیں چاتے سر دم چا مارے
 اینجھا محو تھیاں میں تیدبی ذات اندر
 نیں ڈسیا ولا کوئی کیناں اندر

ازل توں ہی فطرت میڈی تنہا تنہا
 میں تیدے تصور کوں تنہائی بخشی
 خنز کوں وی جھٹاں نہ کئی راہ نظرے
 تیدبی زلف کوں اینجھی گہرائی بخشی
 ستارے ملا کے جگر دے لہو ورج
 تیدے مست چہرے کوں رعنائی بخشی
 کھٹیاں کر کے قوساں زمین و زماں دیاں
 تیدے انگ انگ کوں میں نگہ دانی بخشی
 تیدبی بے ریا بندگی کیستی اینجھی
 تیدبی ہر ادا کوں میں مولائی بخشی

اثر ہا اے میڈی کہیں باغی دعا دا
 تیدبی ہر ادا ورج ہا نقشہ قضا دا

اچاں مست مائی میں تیدیں اکھیں وچ
 تے کئی واری کئی حادثے زندگی دے
 تیدیاں پیرل پل میڈے سردا سائیں
 فقط اکھ دے جھمکن تیں ظالم زمانہ
 نہ ساکوں کئی مجبوریاں پیش آیاں
 اپن چیت جیتے اینجھے گرد تھی گئے
 کتھوں ڈٹھی سبلی تے دل سرد تھی گئے

گھیلے اینجھے جکھڑ مخالف ہوا دے
 میڈے پیار کوں کہیں اینجھے ناگ ڈنگے
 اپن چیت ملیے جو درد دے دھکے
 ودی ڈیکھے تر تر کے ہر کہیں منہ دو
 کوئی اینجھے مدہوشی دی ندر رستے
 میڈے اپنے میکوں سنجائٹ توں رہ گئے

میڈا پیار ہر بار چپ چاپ سہہ گئے
 میں سمجھے جو رووٹ میڈا تیکوں بھانگے
 تیکوں اپنے ماحول دے طعنے کھانگے
 لیسے میڈے جذبے بھلا تیدیاں کیا گئے
 اوں دے طعنے ہتھوں میکوں رت رواں گئے
 میڈے لکھیں گھر کوں اینجھا جلا گئے
 این کشمکش وچ کئی سال گزریے
 تیکوں میڈی محدود دنیا نیں بھائی
 چلو تیدیاں خوشیاں تاں بل گئیں تیکوں
 عقل غبن موقعے تیں ان جھلیاں سوریاں
 تیدیاں بے نیازی دے بے رحم شعلے

میڈا مان ترٹ گیا ہے تیدیاں وفاتیں
 بیٹھا کلبا روندناں میں رسمی سواتیں

میرا پی این قسمت میں شاکر تھی بیٹھاں
 کبڑی خیال وچ وال اے یاد تیدے
 تے اچ تیدہ خط اے میڈے کول تھی وچ
 میں لکھیے جو تصویراں میڈیاں ولادے
 میں آخر دے وچ کجھ ایجھے لفظ لکھیے
 ایسا اپنے خوابیں دی تعبیر سمجھی
 تاں میں وقت ظالم دی زنجیر سمجھی
 تیدے نویں ڈٹ دی کئی تدبیر سمجھی
 میں ہر شے تیدے، تیدے جیسا گیر سمجھی
 جہاں وچ میں خود اپنی تحتیر سمجھی

نہ صرف آپ کی "نہ" تمہاری "دے" شرف
 میں سمجھے جو مل گئے کہیں بے کول شرف
 میں وقت دی تیدے حکم میں آیاں تیدو،
 تیدے رخ ایں ڈیکھ غارہ خوشی دا
 تیدے ہتھیں میں ڈیکھ لالی جنادی
 تیدے چال وچ اجنبی بانگین ہے
 میڈی کسمپرسی دی اسے انتہا ہے
 بھلا کیوں سمجھاں توں ہر شے دیر گئیں
 کینجھی سادگی نال دیر دیر گئیں
 میں وقت دی تیدے حکم میں آیاں تیدو،
 تیدے رخ ایں ڈیکھ غارہ خوشی دا
 تیدے ہتھیں میں ڈیکھ لالی جنادی
 تیدے چال وچ اجنبی بانگین ہے
 میڈی کسمپرسی دی اسے انتہا ہے
 بھلا کیوں سمجھاں توں ہر شے دیر گئیں
 کینجھی سادگی نال دیر دیر گئیں

تہوں میں شہر دی تیدہ اچھوڑ آیاں
 تیدہ ہوں دائیں اپنا گھر بار بھوڑے
 سفر وچ ایویں کئی زمانے گزر گئے
 میگوں یاد اسے ہن ڈھٹیاں ہو یاں جاہیں
 جہاں ڈہڈہ بیٹھا ہا بس ڈہڈا بیٹھے
 ہا سر دھوڑ مٹی تے حالت فقیراں
 اوندے ہتھیں ہن اپنے چولے دیاں لیراں
 میں اکھیاں ہا جو توں نہ رہ ایں شہر وچ
 گزر گئی ہے اکثر حیاتی سفر وچ
 تے کٹ نہیہ وچ پہنچاں شاید نگر وچ
 میں دیکھے کئی پاگل ہا بیٹھا ہا بر وچ
 اینجھی گونگی حیرت ہی اوندی نظر وچ

خودکشی

ازل دی پیا سی ہے روح میڈی ابد داپیا سہ ہے پیار میڈا
 پتہ نیں کیوں بے قرار رہندے اے دل اے دل بے قرار میڈا
 پتہ نیں کت دی گواہی چہندے اے تار تن تار تار میڈا
 میڈے متعلق نہ کوئی سوچے کرے نہ کوئی انتظار میڈا
 میں ہک مسلسل سفر دے چح ہاں نہ کوئی منزل نہ کوئی ٹکناٹہ
 کڈا ہیں پیریں تلے ثریا کڈا ہیں سر ہسٹھا بانہ سر ہاٹہ
 عجیب چکر ہے سیت دے چح نہ پیر تھکدن نہ دل آواہ
 سمندروں ڈونگھا ہے دل دا دیریا نہ کوئی پتن نہ کوئی کنارہ
 زمین تنگ و فلک بلند نہ کوئی رستہ نہ کوئی ستارہ
 نہ کوئی اچ جھک ہے زندگیا چح نہ کوئی ٹھوکر نہ کوئی سہارا
 نہ اکھیں رو ندین نہ دل دھڑکے عجیب گمنام جہیں خلش
 پتہ نیں میں کیوں اُداس رہنداں پتہ نیں اے کینجی کشمکش

اے آرزو ہے کوئی اینجھا محن ملے جو لٹے وفادے ناں تیں
 کوئی اینجھا پیارا مسیح ملے جو زہر ڈیوے دوا دے ناں تیں
 کوئی اینجھا دھوکے پرست ملے خلوص منگے ریا دے ناں تیں
 جے ایں نہیں تاں کوئی میگوں خود کٹی سکھا دے خدا دے ناں تیں

اے کیا ستم و بھریے نڈے دیوچ میڈا ہم مزاج کٹے فٹے
 میں ساہ دا بکھا ہاں ورنہ دنیا تیں کوئی کہیں امتحاج کٹے فٹے

ادھو شہر ہے اوہے گلیاں ہن اوہے زمیں آسمان ہن پٹے
 پتہ نہیں کیوں پیارے سفروح اے فاصلے دے میان ہن پٹے
 ٹوٹو جو اجڑن تاں یاریں ایتیں وفادے گمان ہن پٹے
 اچاں سلامت ہے دل دی دھڑکن اچاں تاں جتے ہون ہن پٹے

ٹوٹو جو اجڑن تاں چولے میڈے دی ہکا دست تیز ہے پٹے
 اجڑن تاں میڈے بدن کوں دی پھیل تے پھیریں دی تمیز ہے پٹے

میگوں ٹیچن دانٹوق ہے میڈے ظرف کوں آنا کے لٹو
 جو میڈے سینے دے چر سمند ہے پیار دامت آکے لٹو
 کئی وقت ویلے دی قیدیش پھر گوتنا بس مسکرا کے لٹو
 خدا دے ناں تیں مگر میڈی زندگی تیں نہ ترس کھا کے لٹو
 لٹو ایس لٹ کوں ثواب سمجھو مگر ایس ایس لٹن دا ڈاوی سگھو
 اے سوہنے دھوکے پرست لوگو خلوص والی ریاوی سگھو

نہ تجھو میگوں وفادے تمنے نہ دیو صدارت میگوں جنوں دی
 نہ چڑھدے سمجھ دی کرو سلامی کرو خوشامد نہ سکھریں موں دی
 اے زندگی موت کچھ نہیں میگوں کوئی خواہش نہیں ایندی اوں دی
 میں تھک گیا ہاں جو روح میڈی کوں دی ضرور ہے ہن سکوں دی
 زمانے والو! حسین لوگو! اے میڈے پیارو! اے غمگسارو!
 حکم کرو آپ کوں میں خود آپ مار ڈیواں! تیاں نہ مارو!

ہمزاد

میڈا ہمزاد! اج تاں میڈا مان رکھ تیڈے چہرے میں کینویں سچی رہ گیاں
 تو نے کیناں ورج میڈا کوئی نیں رہیا تیڈے رشتے مگر میں نکستی رہ گیاں
 تیڈی رُس رنج دی عادت جو ہئی خود کوں تہوں کچھ ئی نہ گیاں کچھ منی رہ گیاں
 میں سکوں اپنا کھلوان سمجھی رکھیے تیڈے کیتے مگر شتے پر نی رہ گیاں
 تو تیں ماندانہ ہاویں توں سینے دے ورج تیں جیہاں مفور ملزم لکھی نہ گیاں
 خوف آند جو ہانیکوں آتیں کمزوں جاگ کے خواب خود کو ڈکھتی رہ گیاں
 اتنا جا گیاں میں ہر چاندنی رات کوں چند روی میگوں مجرم سمجھا رہیا
 اتنا خیرات تھیاں میں میڈے ناں اتے وقت دی خود کوں حاکم سمجھا رہیا

ٹھیک ہے میں یہاں ساہی سولی اُتے نال میڈے سر راتوں وی رہیوں
 گھٹ نہ ہا اندھے اسمان دا وار کوئی پر میڈے سر تے لوار توں وی رہیوں
 توئیں پیریں دے چھالیں کوں تھل ڈیڑھ گتے میڈی ترہہ اطلبکار توں وی رہیوں
 میں جڈن وی ہے دیکھی ضرورت کوئی لوگس وانگوں خریدار توں وی رہیوں
 میں تاں خود بار ہاں اپنے پیریں اُتے میڈے رستے وی لوار توں وی رہیوں
 کیڑھے منہ نال بن تیدڑا شکوہ کراں کہیں نہ مانے میڈا یار توں وی رہیوں
 کے توئی سر چالواں تیدڑے پیر توں تیدڑا شکوہ جو خوش گئے ترک تیں
 کیا تیکوں علم ہے تیدڑی در سال تے روندارہ گئے کوئی رات پیریں حرکتیں
 کیا تیکوں علم نہیں غم دے ہر موڑ تے تیدڑی اکھ دا اشارہ رہیا سامنے
 بر نمائشاں دی سکرات سر تے ہی ہر فحروت و سارا رہیا سامنے
 سبجھ سدا کند بچھوں ڈنگ مریدار ہیا ک اندھارا اندھارا رہیا سامنے
 ہر پچھالواں میڈا منہ چڑھیندا رہیا ہر قدم بکوتا رہیا سامنے
 تیدڑے قرآن قدوی قسم میکوں تیدڑے سردا سپارا رہیا سامنے
 میڈی قسمت میکوں تار پانی ملیے تیدڑے پاسوں کنار رہیا سامنے
 تہوں تاں بے وار نا جان کے سر میڈے وقت پدا دے ساہا سال توں
 توں جیکر نہیں تاں ول میڈے سینے دے وچ کون کھلا دے ساہا سال توں

بکٹ مانے توں بکپتے توں لکے ہیوں میں تیڈی دل وچ توں میڈی دل وچ
 ہوئے ہوئے میکوں ہولا پھل کر دے زندگی اپنے خوابیں دی بھر تول وچ
 کھوٹا سکہ سمجھ کے بھکا چھوڑا ہے وقت میکوں ضرورت دے کشکول وچ
 تیڈی شہرت تیڈے پرچہ دی رہی دل سمانہ سگیوں توں میڈے خول وچ
 ذات کوں مختلف نراویے مل گئے میں کہیں ٹول وچ توں کہیں ٹول وچ
 پرکھ پرچول معیار بدلیے ایخھے میں کہیں گول وچ توں کہیں گول وچ
 جے کڈی بل دی پتے ہیں کہیں موٹے تیڈے چودھار مخلوق جھمکتی گئی
 میڈیں پلکیں تے لوگیں دے پر آگئے میڈی تصویرت میں توں گم گئی گئی
 تیکوں لوگیں خراج عقیدت دے ہر قدم تے میڈے عیب پھولیے گئے
 اپنا دروی سدا بند ملیے میکوں تیڈے کیتے ماں سینے وی کھولیے گئے
 کئی دفعہ حیردی چاندنی رات کوں تندر لٹی گئی خواب روئے گئے
 میڈی وقعت وی کیا میڈی قیمت وی کیا میڈے مل مان تیڈے توں گھوئے گئے
 تیڈے قد دے مناسب تصور کیتے حرف تو لے گئے لفظ گو لے گئے
 تیڈا قد دیکھ کے لوگ چپ گئے میڈے کیتے ناں گئے وی لے گئے
 کتنی صدیں توں سدھراں سچی گایاں تیڈے لے سمت پر رہتے دے وچ
 جینوں ماں سا بھکے خواب کھڈ پندی عاپنے معصوم بچے دے لے وچ

میڈا لے تر سزا دیا کچھ یاد کرتی ہے خوابوں میں نندر جھولی ڈرتی
 یاد رہتی گونگیوں انگوں تکیں دہانوں میں تکیوں لہندیں لہجیں دی لولی ڈرتی
 میں تپتی ہر لولی اس دے سر اُتے چاندنی چاندنی چنی چولی ڈرتی
 کئی دفعہ تپے غم دے دواغ واسطے سچ سچ دی تے ڈسکیں دی ڈولی ڈرتی
 ہولے ہولے توں ڈراک تھیندا کیوں تہوتاں دھکے میڈے دل دی لولی ڈرتی
 اپنے تھوڑی توئیں میڈا و خالی دیے میں کڈاں آکھے خیرات تھولی ڈرتی
 وقت دی گونگی ڈولی عدالت دے وچ پشین سے کئی پت اج گواہی میڈی
 پوری کینات وچ صرف تپے سوا کون ثابت کسے بے گناہی میڈی

قطعہ

اساں تاں پنہیں پیت پرتی دے اساں تاں پنہے پیار
 خیر ملے یا خیر ملے سب سانجھی عسار و یار
 سینے وچ بسک ٹردی پئی عزت رٹ کے ملن دی بسک
 رُج کے چھمکاں مار دے سانول رُج کے چھمکاں مار

سوئے دا ^{۳۹}سجھ

عزیز شاہد! یقین کر جو ضرور ہک ڈیں او سچا بھری
کہ جیندیں کرنیں دے وچ تیکوں اپنی ذات دا سوجھلا نظری
اکھیں دے اسمان تے بنجوں دیاں اے وچھڑیاں گونجاں
نہ اینویں پلپیں دی خنج اُتے بے قرار رہن

ہزار سالیں دیاں سہمیاں ہونیاں
لے دہم اپنے دیاں وہمیاں ہونیاں
ہو لہو زخم زخم روحاں نہ اینویں چپ ڈاٹکار رہن
تے تلخ گذران دی ای تنگی دی قبر تنگی دے وچ جُستے ہوئے
سوا سوا زرد زرد چہرے

جنہاں دے گل وچ فقط امیدیں دے سکے سہرے
نہ اینویں گونگے مزار رہن

نہ ڈورے رسم و رواج رہن

نہ سوچاں اندھیاں مُتھاج رہن

نہ چپ گڑپ دی کھیر رہی نگہ اندھاریں دے راج رہن

یقین کر جو ایں کالے ڈاؤنھرنے لمبے چمبے دے وِچ

اے فاج زدہ بدن دی کُنواری چاندی

نہ رہی اینویں سدا دکاندی

اے رات آپ اپنی موت مُرسی

ضرور سونے دا بچھ اُبھرسی

سجا کے چہرے تے مُرخ غانے

نویں تفلّضے، لویاں اُمیداں، اُمنگ گھن کے

اساڈے گل دے لہودی لالی دارنگ گھن کے

پہلی پہلی فحش تہ تیہ بھردی

پہلی پہلی فحش تہ تیہ بھردی
پہلی پہلی جدائی دی ہک پہلی پہلی سحر داستارہ اُبھر داپئے
”سک سمندر“ دی آدھی وچوں — پہوں پریں
شوم احساس دی آخری آخری سرحدیں دی بلندی کنوں وی پریں
تھک و بچن دا کنارہ اُبھر داپئے
نندر توں چور — بے نور پلکیں کنوں
ترقی ترقی تھکن — ترمدا ترمدا جگارا اُبھر داپئے
بانہہ سراندی میڈی — سمجھ سینه میڈا
دائرہ دائرہ دور گردن وچوں دور توں ہک نظارہ اُبھر داپئے
میڈے بے رنگ تے کھدے اسم کوں — اسم اعظم بنا
لکھ ڈکھایا ہاتھیں اپنی ریشم جنائی ہتھیلی دے وچ
جلینویں پوہ رات دا چندر بے گھر کوئی
تھی و بچے قید بے در حویلی دے وچ
رات دے آخری آخری پہر کوں — کیوں تہ تیہ پیار دا
پہلا پہلا اشارہ اُبھر داپئے

والیسی دا وی ہٹن کوئی رستہ نہیں
 ساہ دا سودا کراں (ساہ امانت تیڈی، ساہ ضمانت میڈی)
 اپنا ساہ وی تاں ہٹن اتنا سستا نہیں

رات دا آخری پہر! رستہ ڈکھا!

ڈینہہ دا اندھا اندھارا ابھر داپئے
 اینویں محسوس تھیندے جو سینے وچوں درد ساں دا سارا ابھر داپئے
 جان! آڈیکھ شمع رگ دے شیشے وچوں
 عنم دا چھت مونہاں پتھر گزرداپئے

سو نہہ دے اسمان توں اینویں لہندا پیاں
 کوہ سلیمان توں سر دے بھرنے جینویں ترٹ کے ڈھندا پیاں
 زندگی! زندگی! آسرا! آسرا!
 خود کشی! خود کشی! اے خدا! یا خدا!
 ڈیکھ یلنے دے وچ کون مرد اپئے
 رات تاں خیر جینویں گزر گئی عچن!

پہلا ڈینہہ کتنا اوکھا گزرداپئے
 پہلی پہلی فحشہ تیڈے ہجردی

ہتھ بے صبرے دل بے شول

وحشت چُج گئی بگل دے کول

روح تیں بھڑے زخمیں دی

تنہائی ! دروازہ کھول

سفر ہے تہمتیں دا سوتم وی نال چھیندا پیاں

تہمتیاں انگلیں وی ہن اپنا قلم وی نال چھیندا پیاں

میں ہن سوچے میڈی منزل میڈے اندر دا مہراں

فقط سوچیاں ہی پہلا قدم وی نال چھیندا پیاں

وقت

وقت ہمارا جہاں بہاریں تیں وقت ہے برگ دی نہیں کھلدا
اے ماں بس وقت وقت دی گالیں توں دی اہیں جو وقت نیس ملدا

وقت بے وقت، وقت ملدا ہا وقت توں وقت، وقت پڑاپئے
وقت پیاتاں دل اکھیں کھلیاں وقت دیر سی ہے پور گھنڈاپئے

واقعہ ہے جو وقت ویلھے کُوں وقت کھلدا ہا، وقت ہا کھلدا
حادثہ ہے جو اینجھا وقت آگئے وقت مل نال دی نہیں ملدا

وقت و قعت جتا ڈتی اپنی
رب وی پابند اپنے وقتیں دا
وقت تمیں کہیں دیر راج نہیں ہوندا
وقت کہیں دا مستحاج نہیں ہوندا

وقت وی ابن وقت ثابت تھے
میں سوچینداں جو وقت بھوگئے ہم
تیبیں زلفیں دی وقتی چھاں وانگے
کیا ابیں ڈینہہ دے وقت دے سانگے

خیر! بروقت، وقت ڈس ڈتے
میڈی اوقات دی بھلا کیا ہے
تیبے وقتی مستحاج ہن لکھاں
وقت دی میں توں آرزو رکھاں

توں نہ کہیں وقت بہہ کچھ سوچیں
کیا بھتیاں تیکوں وقت نہیں ملدا
وقتی جرأت تیر آپ نادم ماں
میں تاں ہر وقت نہیں داغدم ماں

۴۶ نیلامی بند

میں اکھیا ہا لو کو! میں دل پیاد چیںداں میڈا ذہن ہا ہر تجارت توں خالی
مگر مسخرے وقت دے گونگے بک چ نہیں کوئی پل دی شرارت توں خالی
ایویں انی ہمت جیویں کو دے چ ہی نہ نا کوئی طعنہ حقارت توں خالی
وڈے خط لکھیں میڈے احباب میوں طے ہر لفافہ عبارت توں خالی
تہوں گئی سینہا کہیں نہیں پچایا میڈا ہر سینہا ہا پار ست توں خالی
وکتو کر کے دل کوں ایویں خالی تھی گیاں جیویں غاب اپنی بشارت توں خالی
میڈے خواب تاں خیر ہوں قیمتی ہن میں اپنے کہیں پل دی کھل نہیں وچیندا
سنو دنیا والو! میں دل نشیں وچیندا

میں اکھیا ہا سوچو! میں دل کیوں وچیںداں مگر یار لوکیں تماشہ چاہجھے
پڑھیں جوڈو پھریں کوں مھپے قصیدے زمانے میوں تماشہ چاہجھے
براک شخص لفظیں دی خیرات تھے کے ایویں اپنے سودے کوں خاشہ چاہجھے
جیویں میڈے تھہر ضرورت دا کارہ جیویں اوں میوں صرف لاشہ چاہجھے
جیویں کہیں گلی وچ ایویں رلدا ہو یا کہیں اخبار دا گئی تراشہ چاہجھے
بزاری دالیں ترکڑی چا چاتی کہیں اینکوں تولہ تے ماشہ چاہجھے
اے معصوم جذبیں دی کھل دا سودا میں جذبیں دی معصوم کھل نہیں وچیندا
سنو دنیا والو! میں دل نشیں وچیندا

میں اکھیاں لکڑی ترس تمغے نہ بخشتے مگر یار لوکیں سخی و تئیں چھوڑی
 ایڈو کہیں ضرورت کہیں موڑتیں وی انا نال اپنی عداوت تئیں چھوڑی
 اوڈو میڈے کاتے قلم دے شریکیں میڈے کیتے گئی سک سکاوت تئیں چھوڑی
 ڈرینڈے رہیہ ڈین ڈکھ آسوں پاسوں مگر جو ملیں اپنی آ، و تئیں چھوڑی
 تے ہک شخص جو وسے سینے دے اندراوں سینے دے اندر بغاوت تئیں چھوڑی
 ادب اونڈے پیریں توں دیداں تئیں جاتیاں طلبے تل دی و تئیں چھوڑی
 اونڈے سارے چہرے میڈے اپنے چہرے میں زخماں اپنے دامن تئیں وچیندا
 سٹو دنیا والو! میں دل تئیں وچیندا

میں اکھیاں دل بے پھر نہ سمجھو، میکوں غرض دے کھوٹے سکے ملیے ہن
 ستارہ صفت لوک بن پرانھاں دی جہیں تیں دی کالک دے ٹکے ملیے ہن
 وڈے اچھے طرے وڈے لمبے چنے مگر لوک قامت دے ٹکے ملیے ہن
 انھاں دی تفرقے دیاں برکیاں وڈائیاں چنھاں کوں اکائی دے ٹکے ملیے ہن
 انسہ تھی کے میں اپنی کنڈ وچ ڈکھالی تاں احباب دے سروی بھکے ملیے ہن
 میں مانوس چہرے کوں دسک بڈی تہے مگر میکوں در در دے دھکے ملیے ہن
 میڈے یار ہن چا و ہن اپنے چہرے میں کہیں دی امٹی ہوئی انگل تئیں وچیندا
 سٹو دنیا والو! میں دل تئیں وچیندا

میں کیا سادے تہج موسمی میں الانواں فضا جو میگوں زرد بخشی گئی ہے
 میں رستہ پیچھے تاں کہیں قافلے دی میگوں منتشر گرد بخشی گئی ہے
 میڈے ہتھ جے اٹریں کہیں فرعون گل تیں تاں اوقابے پرد بخشی گئی ہے
 ایہو اکھ کے میگوں چپ کر ڈتا گئے "تیکوں دولت درد بخشی گئی ہے
 میڈے "مار" نکھتے ہوئے چوے ہا کے کلہپ کو ٹھڑی سرد بخشی گئی ہے
 میڈا ظرف پُن کے میڈے حرف چُن کے میگوں جرم دی فرد بخشی گئی ہے
 میڈی نسل قاتل کنوں پور گھنسی میں اپنی "مقدمہ مسل" نہیں وچیندا
 سُنو دنیا والو! میں دل نہیں وچیندا

قطعہ

میں نور اسور دے ویلھے کوں
 ہک تارے نال اُبھاریا گیاں
 ہر سمجھ کوں تیج سُنڑویندا ہم
 تہوں فخر توں پہلے ماریا گیاں

غزلان

ہجر دیاں راتیں ہوون برسات دامنم ہووے

دوستی دے زخم ہوون دشمنی مرہم ہووے

برز ملنے دیاں جوہن محفوظ تصویریاں تہیڈیاں

دل میڈا جینویں تہیڈیں یادیں دا کوئی اہم ہووے

انجھی حسرت نال ہن وسمیاں سوائیں نہ پھلور

توں وی چہندیں دل دی میت تے دلا ماتم ہووے

چندر جیہاں چہرہ متھے تے تلک ہے تارے جیہاں

ساوا بو چھن ہے جینویں کہیں دیں دا پرچم ہووے

آئی رت سالون دی وت پیلپیں دی چھت ترمن لگی

مینہ وٹھا کرٹ من جینویں پازیب دی چھم چھم ہووے

او خوشی دا کرب ہوئے یا حشر کہیں مُو کجھ دا
 وقت کول ضد ہے جو ہر پہلی دا اپنا غم ہوئے
 جھنڑک ڈے چُپس کہیں بیٹھا ہیں کیوں دکھ دے بعد
 کینجھی حسرت نال اکھیں ”سیتں متاں کوئی کم ہوئے“

قطعہ

اجن میں آپ ہاں اپنی سنجان وچ معروف
 اے اجنبی! تیکوں آٹو گراف کیا ڈیوالے
 میں اپنے قتل دا خود آپ عینی شاہد ہاں؛
 بھلا گواہی میں اپنے خلاف کیا ڈیوالے

ویسے ہوئے آسمان میں بہک چند روت پلدا کھڑے
میدے دانگے لے وی اپنے شہر پرچ کلھا کھڑے

میں تاں پاگل ہاں میدے چرے تماشے روزے
بر کوئی ڈیکھے مگر ہک شخص کیوں پڑدا کھڑے

کتنبیں صدیں توں خدا انسان دے شیشے دیوچ
اپٹا چہرہ ڈیکھے کے خود آپ کوں پڑدا کھڑے

بسخ دا ہک قطرے میدے پیارے سچ دا ثبوت
شوفے سچ آکھیا تاں ہے سچ آکھ کے کنبد کھڑے

ایجھی وحشت ہی جو لفظیں دے بدن چھڑ پھڑ گئے
میں جڈن چپ تھیاں تاں اوں پچھے لے کیا ادا کھڑے

نہ سجا میڈیاں اکھیں اپنے حسیں چہرے دے وچ
کیوں کر بندیں قید پتھریں کوں سچن شیشے دے وچ

اُن سُونہاں تھی کے میڈی چپ کوں تما شہ نہ بٹا
تبدلی رسوائی وی شامل ہے بیٹے چہرے دے وچ

مرگیا بزدل مگر خیر و داسہ نیش گھن سگیا
اتنی جرات کیوں نہ ہی فساد دے تیشے دے وچ

میڈا سرمایہ فقط ہک کھوٹا سکہ بیت دا
پلو وچ سا بھی وداں ماند اجونیئیں کھیسے دے وچ

سارے پُچھ منظور وی تیلے چٹیاں چوٹیاں وی تیلیاں
 رہن ڈے ہک چند راتاں میڈے پکھے دے پُچ

کیں ایندیں معصوم سوچیں کوں ڈتے بکھ دا شعور
 ذکر کتیں قید و اتار تَخ وے پرچے وے وِش

اتنی شدت نال میڈیاں کھر دریاں انگلیں نہ چم
 مرو پنے متاں میڈا وحشی قلم سکتے دے پُچ

اے میڈی وحشت دا رُجھ حالی میڈے سرتوں نہ لہہ
 لحظہ کھن تاں پہن ڈے میکوں میڈے سائے دے پُچ

پچھ اُکھاں دی اکو کنوں کیا ہن جگاریں دے عذاب
 ڈیہن دے اندھے تھی ویندن جورات دے چنتے دے پُچ

”سوھلیں دے شہر“ پُچ ہر شام سمجھ اہدے میکوں
 آگزاروں رات ہک شاہد تیلے دیر دے پُچ

تپڑیے یادیں دے سمجھ جو لہہ گئے ہن
 اندھارے رات نچدے رہ گئے ہن
 جنہاں دی ذات ہئی گینات سانجی
 پتہ نہیں کیڑھی چنڈ عچ پہرہ گئے ہن
 ہوا کھل دی میں تپڑی "جی" توں صدقہ
 مسافر تھکیڑے لہہ گئے ہن
 جے ڈیکھاں، ہن تے صحرا اکھیں دے
 مگر سوچاں سمندر وہ گئے ہن
 نہ او گل ہن نہ او جھتاں تھیں دیاں
 فقط پیریں دے چھالے رہ گئے ہن

چلو لفظیں دے یوسف دیکھو
 سینے سے نرخ چپ دے دہ گئے ہن
 انہاں کوں خستہ دی حشری واکیا غم
 جیڑھے فرقت دے صدے سہم گئے ہن
 ساڈی بے کسی دے نال شاہد
 فلک دے لاڈ آخر ٹھہر گئے ہن

قطعہ

میلے متھے دے نیت ڈس پونڈن
 لے اندھارے دی شیت ڈس پونڈن
 سو جھلا دی عجیب نعمت ہے
 لوگ چہریں سمیت ڈس پونڈن

اپنے پچھلے اُدھار بھل گئی ۽
خود کلامی خسار بھل گئی ۽

رات یک چاندنی میڈے تن تے
اپنی چٹی لوکار بھسل گئی ۽

بے کسی چاکے جنس یادیں دی
گڑتاں پتی ۽ ہزار بھسل گئی ۽

کوئی نشانی اے سر پھری وحشت
میڈے سر کوں دیوار بھل گئی ۽

دل! ولا پھیر منج دیاں تبسحاں
کو منج کوئی قطار بھل گئی ۛ

جاں سینے وین وقت و بھلی دے
بیر روح کوں تنوار بھل گئی ۛ

قطرہ

ہن طماں یاد دی کینھی آج دی شام کیندی ہئی

منج کڈن دی رُس گئی ۛ اے ملام کیندی ہئی

وقت پر نیں لٹ سگیا تیرے مونیجھ من کنوں

لٹ دی کیوں سگدا ہا آم شام کیندی ہئی ؟

قول، قسماں، قسداں مَہل گئی ۽
 بیک سفر دے سَمان مَہل گئی ۽

بھانویں بے مُل گیا جنم اے دی
 زندگی دت دُکان مَہل گئی ۽

ٹھوکر اں کھا کے مر پھری وحشت
 دلتاں آئی ۽ مکان مَہل گئی ۽

اوندے لہجے دیاں تلخیاں توبہ
 زہر ذیقے زبان مَہل گئی ۽

دل میگوں پئے جنم دی پیشی ٹے
بے گناہی بیسان بھل گئی ۽

سال دل اے مگر طلب تیریدی
ایں دفعہ امتحان بھل گئی ۽

زلف زنجیر نال چاتی وریخ
میڈی پانہ تے نشان بھل گئی ۽

دردی دستک دی کوہن ہک تلی
اپنے گھر د ا دھیان بھل گئی ۽

میں رتو کا سحر داتا نگھی ہالے
شام اپنی امان بھل گئی ۽

وقت دے ہیجے دے وچ جے کچھ لچک آنون لگے
دوستو! سمجھو جو تہی کون پک آنون لگے

آؤ بچنوں سانون کون ایں گنڈیل تہی دے زہرتوں
کیا کر سیدول جڈاں امیں توں اک آنون لگے

شیت تھی گئے کھوکھلا سینہ ضعیف اسمان دا
سمجھ میڈی دھرتی دا تھی لولہا لپک آنون لگے

بھردا ویندے پھر کولوں کچا کوٹھا ذات دا
جسم دی دیوار کول اندر دے دھک آنون لگے

ٹیک ڈے میڈی انا دے ڈہندے نوئے اسمان کول
 پنج، ستارے ہن تال میڈے پیر تک آون ٹہگے

آسمانچ میڈے سینے فرج کچھ ایہجھی سرت نال
 میکول میڈے ساہ کنوں تیدڑی مہک آون ٹہگے

○

قطرہ

پڈی شام کول روہ دے سرتوں جیویں لاٹ نکلیا ہے

مونجھ تیدڑی ہن کہیں کہیں ویلھے ہاں وچ ایویں پلدی ہے

چکی پیندیں لولی ستر دیں ماء جھولی وچ نستر آگئی

روح کول لولی نیئیں ویری پئی اونویں چکی چلدی ہے

سرتوں ڈھلے ڈیکھ بچھانویں شام توں پہلے
شالا وقت کرے ول آنویں شام توں پہلے

روندیں روندیں سمجھ دے نال روانہ کیتم
ول سبگدیں تاں ول کہیں ترانویں شام توں پہلے

ساڈے تن دیاں تار دیواراں ویرھ گھدیاں ہن
چار چدھاروں لونڈے کانویں شام توں پہلے

سکدے پتے بن خالی صحن حویل اکھیں دے
اللہ بھانویں پیلاں پانویں شام توں پہلے

اساں اگوہیں قصے چاتے آس تیدپی تے
ساہ تھتی بگتے ہن سالوئیں لالوئیں شام توں پہلے

ساڈے سرتے رات آگتی عورتوں وی کتے فی
جان! اگے ول آندا ہالوئیں شام توں پہلے

اساں تاں شاید آنوٹ والی رات دا ڈکھ وی
لکھ چھوڑیا ہے تیدپے نالوئیں شام توں پہلے

مکمل قرب و جوی اینجہا پیل در میان ہ ویندے
کڈی کلہا ولا ملدے تاں دل حیران ہ ویندے

میں اپنا ستواں دروی بند کمر کے شہر دوڑیاں
مگر کہیں کہیں و لیکھے توں کہیں دادھیان ہ ویندے

میں چٹنے گیاں اوندا سایہ اونویں ہ گئے میڈے سرتے
جوہر دھرتی دی کندھے گئی نہ گئی آسمان رہ ویندے

جڈن وی اوٹھے دس پتے میڈے ساہ ساہ تے نس نس
مگر اندر دا کئی کونہ اونویں ویران رہ ویندے

میکوں کیا علم تید اغم فجر دا کن تے ٹر گیا ہے
لے سینہ تاں سڑاں ہے کئی کئی مہمان رہ ویندے

نہ منگ سانون جوت دریا کول ڈھا بگسی، اجڑو لہیوں
لے سستیاں ل نہیں سدیاں بھپیں گستان کہ ویندے

لے میڈا لال بتیں اپنے حوالے یاد خود رکھن
جو ہر یک دور دی تارتی کوں لسیان مہیندے

قطرہ

اکھیں اداس دسدن پسیاں ڈوئیں دیاں نم ہن
تیبے وی اپنے غم ہن میڈے وی اپنے غم ہن!
نہ میں پچھاں نہ توں بچھ کیوں گزردی پئی ہے
تیکوں وی ڈھیر کم ہن میکوں وی ڈھیر کم ہن

لے سچ تاں ہے جو اوساہ سہاہ دے وِج سما یا ہے
 مگر میں پڑداں میڈا اپٹا ساہ پرایا ہے
 اندہاری رات کوں وت کوئی درپیا کھر کیندے
 اے لے کسی! ذرا ونج ڈیکھ کون آیا ہے
 ہجری رات دی چھیدی ہی رات ناں تیدڑا
 ایں کال والی کوں لے کلمہ کیں پڑھایا ہے
 توں آنویں ہاتاں وی نہجوں سلام ڈیون ہا
 توں نیں جو آیا اسّاں جشن چا منایا ہے
 توں میڈی اکھ ہیں میڈی نہج ہیں میڈا سانوں ہیں
 میں مرونجاں میڈے سانوں کوں کیں روایا ہے

کیوں بھلا کہیں دے ستم کہیں دی جفا یاد کروں
آپ کوں یاد لے غیر کوں کیا یاد کروں

یاد آسن اوہے دیکھے تاں ولا رو پوسوں
جان! کیا فیدہ اوہے دیکھے ولا یاد کروں

وصل تاں خیر ہے خیرات نصیبیں دی سچن
روندیں روندیں کینویں تھئے ہاں جد یاد کروں

کتنی سچی ہئی قسم پیار دی پہلی پہلی
پیار دی پہلی قسم پہلی دُعا یاد کروں

چٹنگ چولے کوں لگی خواب جلیے گھروں جلیا
چٹنگ کوں روو یا خوابیں دی سوا یاد کروں

نہ او ہو دل نہ تھیلیاں نہ ٹکے میندی دے
 دل کوں روووں یا تیتڑے تھہ دی جیاد کروں

پڑ کوں گولن اوتی دھپتے اکھین بند کرے
 پڑ ملے یا نہ ملے کہیں دی سزا یاد کروں

کیں لہی تیتڑے سرتوں میڈے خوابیں دی دا
 آتیتڑے چہرے دی معصوم جیاد کروں

قطعہ

زندگی کوں ڈے سہارے دل سہارے ترٹ پئے
 تھوڑی جہیں ہک ٹھیس تیں سارے دے سارے ترٹ پئے
 پنہوں وڈے عرصے کنوں چن حال پچھیا خیر دا
 میں آجاں پولیا نہ ہم تے دوستارے ترٹ پئے

دلِ تال و لبِ لہ پر ایں دلبر کوں دلِ بر کر ڈتے
خود وی تھکے بے تڑتے اوں میکوں وی بے گھر کر ڈتے

کون کُٹ گیا ہے میڈے سینے دے اندر دا گداز
کینجھا پتھر لہ جو اوں میکوں وی پتھر کر ڈتے

ہک مسافر پل جو بلیکس دے پڑاتے لہر پیا
وا جھلوڑا یاد داتے تال اوں لشکر کر ڈتے

کچھ قیامت ہا او تیدا ان سونہاں تھی ٹر و سنجٹ
کچھ میڈے سینے دے اندر مونجھ محشر کر ڈتے

گھر سمجھ کے بن چھپے ہک پتن مونجھاں شام دیاں
تیدے غم تال مَن میڈا کھلیا ہو یا در کر ڈتے

سائے صحرا ڈھٹم تر آئی رنج کوں پی گہیاں
بس اول بک قطرے میڈا سینہ سمند کر ڈتے

شام دے سمجھ کوں میں اپنا یار سمجھاں یار قیب
میڈا سایہ جس میڈی قامت برابر کر ڈتے

نا پھرتی نا ہوند کوں بگل نال لاکے سم گہی
بے زری وی کتنے لوکیں کوں ابوذر کر ڈتے

اہرا ہا نویں میں تاں ہک پے آب تھل ہاں وقت دا
کیندی تس عرجیں تیڈیں پلکیں کوں ہی تر کر ڈتے

کوئی پل نکھڑ کے دل توں بھلایا نہ تیں نہ میں
 مل پیوں تاں سکھڑاں مڑ ہوا لایا نہ تیں نہ میں
 مرگئی ملن دی آس کفن پا کے ہجر دُا
 گھرتوں مگر جنازہ چوایا نہ تیں نہ میں
 نفرت تاں ہستی ڈوہیں کوں مگر جان کیا وجہ
 کیتا قبول پیار پرایا نہ تیں نہ میں
 گل تیدے میڈی پانہ نہ تیدے پانہ گل میڈے
 الہم توں پر اسے فولو ہٹایا نہ تیں نہ میں

پچھدی عورت اُداس جو کتھ ہن نویں لباس
چولیں تے ول کئی سیپ کڈھایا نہ تیں نہ میں

یاریں وی اینویں سمجھے جو دسدے پیوں اساں
کینویں گزردی پئی عوڑسایا نہ تیں نہ میں

شیشہ بدن اساں اساں پتھر مزاج لوگ
مرکے دی اپنا سوگ مستایا نہ تیں نہ میں

شاہدی اکھ دے تھل تے تیڈی ہنج داراج ہا
ساوٹ اکھیں توں ول کوئی وسایا نہ تیں نہ میں

ساہ ساہ سنگت، پل پل پہرہ چار چڈھار کھیپے دا
 ڈیکھ زمانہ! ساڈے نال سہے کتنا پیار کھیپے دا
 جسم جزیہ تریہہ دھرتی تے سالوٹ سالوٹ پیاسا سہے
 اندر ہک بے انت سمندر دھندے تار کھیپے دا
 آخر کہیں نہ کہیں دی ہانہہ دی ٹیک ضرورت بندی ہے
 کلہیں سرتے چوٹیں سبکرا کہیں توں بار کھیپے دا
 کوئی تھل دی کوئی تار چنا نہہ دی کوئی تیشے دی موت موئے
 ہر کوئی اپنے اپنے سرتے سہہ گتے وار کھیپے دا

ساڈے ساہ دی سچھ تے سمن ہول خواں دے حاکم دے
 ساڈا سینہ جنم جنم توں موبنھ مزار کھپے دا
 یارو! دل دی دھڑکن دھڑکن سینہ سینہ خرتج کرو
 شہ رگ شہ رگ جاگدا پیٹھے پہرے وار کھپے دا

قطرہ

پہوں ضبط جو کراں تاں وی ڈسکیاں نہ ڈک سگیاں
 رونواں تاں روندیں ہوئیں میڈا چولا وی پس فٹے
 مدت گزر گئی ہے میں رونوٹ کوں سک رگیاں
 اوں بادنا کوں آکھو جو ہک وار رُس فٹے

اے دل جو ہے مستقل تیرا گھرناں وہم کہیں دردا کیا کرتے
ایں گھرے وچ ہک میڈاوی گھرے بچن میڈے گھر دا کیا کرتے

میڈی تھیلی سنجی حویلی دی آدمی آلا اندھار کمرہ
اے زندگی دی لکیر ڈس جو اتے تھئے مقدر دا کیا کرتے

میڈی پیشانی دا بھاگ رہی پر اتے پیریں دا پیار کے تیں
ڈسا میڈا پر سکون چہرہ اندر دے محشر دا کیا کرتے

سجاک سیک دے سفرے وچ ریت ریت تھی کے مراغ پاتم
فقط تیرے نین ہن سمندر مگر سمندر دا کیا کرتے

دُسیا گیا ہا جو وقت ہے رہ گذر دا پتھرتاں کھلے ہا سے
 ڈوہیں کول ہن سوچنا پیلے ایں راہ دے پتھر دا کیا کرتے

لے ذہن دیاں غیر حاضریاں دقت دیاں مسلسل جواب طلبیاں
 عزیز شاہد دی خیر خیر و سکول یچر دا کیا کرتے

قطع

دل دا دوا کرے تے

رو کے دُعا کرے تے

نکھڑیا ہائے ہا سے

بل پئے تاں کیا کرے تے

چاہت، خلوص، پیار، محبت، وفا فریب
ہر ابتدا فریب ہے ہر انتہا فریب

چہرے جو اپڑیاں اپڑیاں سُناٹراں دنچا کھڑن
شیشے کوں کیا خبر جو ہے کیا سچ تے کیا فریب

لحظے جو بے لحاظ ہن لکھیں دا کیا لحاظ
نکھڑن دا دکھ فریب ملن دی دُعا فریب

ہر رُوح دانگ دانگ ہے ہر جسم عیب عیب
مید الباس کوڑے تے تپڑی دُعا فریب

کھوٹیں ضرورتیں دانتا شہ ہے زندگی !
 عیدِ ادب فریب ہے تپیدی حیا فریب
 قسبیں دے اعتبار سب لفظی کرامتوں
 ہر حرف "غم فریب" تے آدم "خدا فریب"
 "ریشم ریا" دے رشتے اے سجدے جہن دے
 ہر قدم میں بوندی اے کیا انا فریب

قطعہ

سنا لاکتھا ہیے دل لگی
 چن اچھوڑے اے دل لگی
 پاپوش پا ایویس نہ ٹر
 متاں کہیں دا دل لگی

وقت او لہو لہان کاتی ہے
خوف توں سوچ گنگلی پاتی ہے

انت پنی بگئی رے خون لفظیں دا
میڈی چپ کتنی کال والی ہے

صرف احساس مشترک ہونے
ورنہ ہر کہیں دی مونجہ ذاتی ہے

ہنٹ تئیں سینہ کھٹئیں سمانڈائیں
گھٹ کے کہیں بگکڑی جو پاتی ہے

صرف ناں سُن کے تیر مارے گئے
دوستیں کنڈ میڈی سنجاتی ہے

اپنی اکھ دے سہاگ کیا پچھدیں
ہر ستارا جتھاں براتی ہے

روز جیشدوں تے روز مردے پیوں
کیا حیاتی ہے کیا مواتی ہے

یاد کیتم تاں سامنے آ گئے
تیبڑے غم دی وڈی حیاتی ہے

قطرہ

آج کیوں نیناں موندھ رچی ہے

پیل پیل کھلدی ہلدی ہاٹوے

ونگ ترٹ پئی ۽ رووٹ پئے گیئیں

دل تڑپدے ہن کھلدی ہاٹوے

رہن ڈے کہیں نشانی لیوں تاں بہک ادھ لیر پھولے دی
 انا انصاف کر ، رہن معاف کر تقصیر پھولے دی

میڈے یاریں پوئی تاں ہے میکوں پوشاک حرفیں دی
 ذرا بگل نال کجھ کجھ تنگ ہے زنجیر پھولے دی

جینویں مجرم مطابق جیل دی دیوار ہونڈی ہے
 میڈی قامت دے میچے نال تھئی تعمیر پھولے دی

خداوند بھرم رکھ چا ، اُنہاں دی بے لباسی دا
 ہوا دے ہتھ وٹا چھوڑی جنہاں جاگیر پھولے دی

ڈبھن کجھ دھوڑ دھلگے رات میں اپنی ہتھیلی تے
 ڈتی ہے بہک سیانڑیں خواب کوں تعمیر پھولے دی

پرائی پوٹاک مل گھن کے او اپنا قد ودھیندا پئے
اوندی فطرت دا نہیں ارمان ہے تقدیر چولے دی

میں اپنے پترتوں پچھتے تھیں ایں سن دی گئی خواہش
ڈکھی ۽ اوں میگوں سختی بٹا تصویر چولے دی

میڈے گم گار یوسف کوں دی من دے مصرتوں شاہد
کھپ کنگان تھیں کرنی بیٹی تشہیر چولے دی

قطرہ

اوسے ساریاں گالیں جوہن یاد آندے

تاں محسوس عقیدے جو آئی بدتمیزی

میڈا اونکوں آکھن جو سستی نہی

اوند اول چڑانوٹے عزیز گزیری

کہیں دا کیا جے کہیں دا سینہ خالی ہے
ہر گئی اپنے درتے آپ سوالی ہے

چپ دی چٹی پا کے چنڈ ء چ بہہ گئی ء
شرموں مونجھ دی کینجھی شرماں والی ہے

اپنا غم نہ چھٹ ، سبے توں مرویسی
اکھ دھرتی تاں ہر رت ء چ پٹیالی ہے

ساد سونے کوں بک دے سیکے سودھی رہ
بل بو دے تاں سینہ آپ کھٹھالی ہے

چندر شوال دی پہلی دا توں شاہد ہئیں
من ء چ آج دی کہیں دے کن دی والی ہے

یقین لٹ کے میڈے گم گمان چھوڑی گئے
 اُپہل ہس تہوں سو گھے سمان چھوڑی گئے

پتہ وی ہس یں ہاں چیناں تے تھہ وی زخمی ہن
 او وت وی میکوں میڈے درمیان چھوڑی گئے

چنگاں بھلا ہا مُصلّیٰ آباد پلکیں دا
 گھلیا ہو یا میڈی ہنچ دا قران چھوڑی گئے

میڈے لبوں کوں اوں چم کے قسم ڈتی چپ دی
 یں کیا کراں میڈے منہ وچ زبان چھوڑی گئے

عجیب پل ہا وچھوڑے دا دل جڈاں یاد اے
 بہر کوں ہوش اندر کوں دھیان چھوڑی گئے

پیار وانگے اے سانوٹ وی ونج وٹھے شہر
تسی تسی میڈی روہی دمان چھوڑی گئے

مرن دے بعد وی اکھ ہئی تری ہوئی اونی
او شخص وقت نزع دے بیان چھوڑی گئے

‡

قطرہ

رُشن دی ہئی عادت تاں سادوٹ داوی ڈاسکھ

ممکن ہے کتھیں کوئی لے تیرے جہاں تیکوں

تیں مانگ جے کر او وی ہووے عادی مرن دا

ول کیویں منیسیں، آنا ہاں او نویں میکوں

کوئی نہ کوئی اسکول میڈے رستے وِج رہ گئے

شیت میڈا کوئی خواب کہیں بستے وِج رہ گئے

ہن تیں اپنا چہرہ نصف نظر دے میوں

کیندے سروا وال میڈے شیشے وِج رہ گئے

بس ہک پل دے کیتے ہاں دے نال لگا ہا

ساری زندگی درد اوہیں پاسے وِج رہ گئے

لوک اچن تیں تیڈے نال دے طعنے ڈیندن

تیڈا قد وی شیت میڈے چولے وِج رہ گئے

کچھ اپنے، کچھ یاریں دے، کچھ ما دھرتی دے
اپنا فن وی کہیں نہ کہیں قرضے وِج رہ گئے

کیا شاعر تے کیا شاعر دی کالی قسمت
جیندا اپنا شعر اوندے کتے وچ رہ گئے

میں سماں پوہ دے جن دے نال سفر وچ رہ گیا
ساری رات لے کون میڈے کمرے وچ رہ گئے

سو پشیں توں جیڑھے خواب ملے ہن میکوں
سارے خواب اُونویں میڈے ترے وچ رہ گئے

تو نڑیں وقت سناوت کرن تے مخلص دی ما
اپنے ہتھ اُونویں اپنے کیسے وچ رہ گئے

در بدری دے بعد جو میں کشکول بٹھالے
میڈے اپنے لفظ میڈے کاسے وچ رہ گئے

پچھلے سال دی ڈاٹری شاہد رول کھڑا ہاں
اوندنا ناں دی شیت کہیں درتے وچ رہ گئے

سانجھ کے اکھ اکھ دے پچ بسخ بسخ دا گوہر رکھ دتے
قطرے قطرے دپچ سمندر داسمندر رکھ دتے

قید ہاں میں کتنے سالیں توں انا دے خول پچ
کیں ایں مجرم کوں میڈے سینے دے اندر رکھ دتے

پیکوں فرصت ہے پٹھے میڈے جگاریں دے عذاب
خط لکھیں یاریں کوں نہوں لکھ لکھ کے اکثر رکھ دتے

ڈیندے پل پل جھٹک ساہ ساہ دی میوں مالک مکان
کیں میڈی دیوار پچ کھلیا ہو یاد رکھ دتے

چھندی چھندی یاد آئی پلکیں دے پرے پاکریش
اکھ دے درازے میں کہیں منجوں دے پتھر رکھ ڈتے

ڈنگ گیا ہامیڈے لب کون مانگ مُشکی لفظ دا
زلف دی چھاں کر کے وت اوں چپ دانتر رکھ ڈتے

کوئی ننگ نہ کوئی زمیں میڈی جیس کون راس آئی
تھک کے اپنے پر میں اپٹا مُقدر رکھ ڈتے

قطرہ

دا من وچ کیا بھسی ول دل کت دادھیان کرسی
اُجڑ و بچن دے بعد کوئی کیا کجھ قربان کرسی
اچکل موت سروں سستی ہے یارو رُسن چھوڑو
بعد عچ گئی ارمان کرسی کیا ارمان کرسی

او گال گال میں تسمان گھنڈا پئے
کیوں بے زبان توں وت کوئی زبان گھنڈا پئے

اوندے بدن دے صحیفے واکتا حافظ ہاں
دصال ڈے کے میڈا امتحان گھنڈا پئے

خدا رکھے تیکوں پلکیں دی آم شام دے وچ
تیرا خیال اکھیں دی امان گھنڈا پئے

اے کون سینے میڈے وچ پلیندا پئے دھک دھک
اے کون میڈے اندر دا گیان گھنڈا پئے

ہاں میں می چپ اوڈی چپ ۽ تے ہنخ الیندی ۽
جیویں گواہ توں کوئی منصف بیان گھنڈا پئے

نہ چھٹدے زخم سینے دانہ کھٹدے ساہ مفر میڈا
میں پتھر دل میں پتھر جس ہے پتھر داجگر میڈا

آوارہ بے سہارا ہک اندھارا ہاں خسلاوانگے
نہ کوئی آسمان چھت میڈی نہ کوئی دھرتی ہے گھر میڈا

توں آپیں پول میں تیبڑے لباس دے طاق کیوں کھولا
زباں تیبڑی، قسم تیبڑی، نہ توں میڈا نہ در میڈا

میڈے اندر دا خالق مرنجے یا خود کشی کر کے
میکوں مجبور کر گئے چپ رہن تیں صرف ڈر میڈا

انا مجروح تھئی ایجھی جو ہر احساس مر گیا ہے
نہ انگ سنگ نال کوئی رشتہ نہ شیشے نال قہر میڈا

میڈا مالک باتوں پہلے ست پہر میگوں سنبھالیا کر
پچھیں میڈا ذمہ ہر رات دا پچھلا پہر میڈا

خدا فے نال تیں شاہد ارج تاں میگوں پہر آنوں دے
ودا پچھدے پتہ ہک شخص کلہا در بدر میڈا

قطعہ

نیکھریے میں پر نیئیں نکھڑیاں قسبیں ڈتیاں نشانیاں

تینڈے میڈے ہتھیں ہن ارج دی اوہے انگوٹھیاں

تیں خود کشی نیئیں کیتی میں زہر کوئے لیا پیتیے

قسماں تیبڑیاں دی جوٹھیاں قسماں میڈیاں دی جوٹھیاں

ایٹھی ویران دُسنوں ہے پچھانویں توں دی ڈر لگدے
 گلیبیا ! میکوں کتھو گھن آئیں نہ گھر لگدے نہ بزر لگدے

سحر دی آس ! کجہ احساس کر سردی سُفیدی دا
 اندھاری رات ! تیدی موت کوں کیتواں پھر لگدے

ہوا وِج بھونڈا بھونڈا آن ڈھٹے زندان دے دریں
 محافظ بیکسی ! در کھول میکوں میڈا پر لگدے

پتہ نیں کینجھا موسم ہے اے اچکل میڈی وحشت دا
 کڈی دزناں سر لگدے کڈی سزناں در لگدے

اے کیں دھرتی دا واسی چھاگیلے میڈے چہرے تیں
 نہ اکھ دا ہم فلک لگدے نہ بنخ دا ہمسفر لگدے
 میں کلہا سوچ سچہ دی دوزخی دھپ پچ سدا سڑاں
 ستم غمیڈا سایہ وی این بھاہ توں بے خبر لگدے
 اوندے چاندی بدن یاں چاندنی کوں پارتاں ڈیندا
 اے "چہرہ چور" چن چوڈی دا کتنا معتبر لگدے

قطعہ

کوئی وعدہ نہ شام باقی ہے
 نہ دعا نہ سلام باقی ہے
 بنخ ڈھنڈیں ہوئیں چمھیے اکھ توں
 کیا کوئی انتقام باقی ہے؟

اکھ وی خالی ہے اتے پپی وی تر کوئی نہیں
زندگی! اے زندگی اعتبار کر کوئی نہیں

سرتے کالی رات دی میت کوں چاکے کن وچاں
میڈے ہمسائیاں دا وی تاں اپنا گھر کوئی نہیں

اے تاں پاگل چاندنی پھر دی وی دی ہے در بدر
اے میڈی دھر کن سنبھل اے دل نہر کوئی نہیں

رقت تیشہ قلم دا میڈیاں انگلیں لہو لہاں
ایں کنوں ودھ تاں میڈے ہتھ وچ ہنر کوئی نہیں

بے وطن میں بے زمیں میں بے خضر میں بے سُجّان
کیا کلہیا ہے جو ساہ دا ہم سفر کوئی نہیں

”سنگِ مرمرِ دا محل“ بن گئے علامتِ پیار دی
شہجہاں دے شہرِ وچ وی شیشہ گر کوئی نہیں

ہر کوئی اپنے پچھانویں کول بدن ویرھی ودے
میں وی ہاں موجود توں وی ہیں مسگر کوئی نہیں

زندگی بے خواب اکھ دی بے کسی دا وین ہے
اے اویوہ ہے جو شاہدِ جیندا ور کوئی نہیں

بس کرمیڈا ہتراد توں ضد اپنی دی زوڈیکھ
ہن میکوں میڈی اپنی ضرورت ہے اشد ڈیکھ

میں دھرتی دے رعسارتیں ہک خال برابر
اسمان سواں لعل توں اپن خال دے خد ڈیکھ

میں الف "انا" لفظ اندر لونے دانقطہ
مسند توں ذرا کہہ میڈے حریف دی سند ڈیکھ

میں گول جیہاں خول جیویں دائرہ صفر دا
بھن تروڑ ولا جوڑتے اندر دے عدا ڈیکھ

چو گرد زباں میڈی ہے ہن ہتری دیواراں
دیران ہے کئی سالیں توں سینے دی لحد دیکھ

بے مہمت نہ تھی لفظ دی پوشاک پوا کے
پہلے میڈا فن دیکھ قلم دیکھ تے قد دیکھ

ہک میں جمع ہک توں تے اساں ڈوہیں نفی ڈو
ہر ذات ہے کینات ازل دیکھ ابد دیکھ

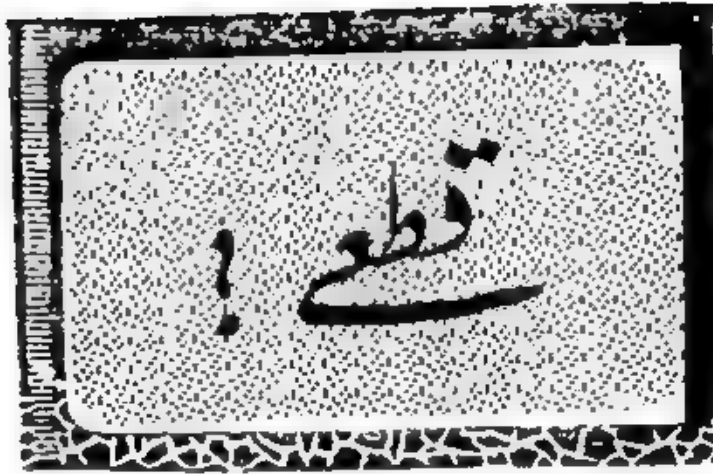
چپ دیکھ کے میڈی توڑیں روپن تیدے تین
وت دی اد توں چپ آں میڈی برائش دیکھ

سائیں! میڈے احساس تے احسان ولا کر
 کہیں لحظے میکوں لحظے دی تنہائی عطا کر
 اڈیکھ اچڑ گئیں میڈے چہرے سب رنگ
 آسمان دا واکی کڑی دھسرتی تے لتھا کر
 وت جاگدی پیء میڈے دل وچ اوندی خستہ
 اے وقت ادب کر اے سُنجی شام حیا کر
 نہ پچھ جو تیرے بعد میڈی کینویں گزری
 توں مونجھ نہ کر خیر گزروسی دُعا کر

لفظیں کوں و سرگین تیدے پیار دے لہجے
 گونگا مسیکوں ایں چپ دی اسیری توں رہا کر
 پلکیں دی تبھی نوک تے نجدی ہے میڈی منج
 اے وقت دا شاہد اے تماشاوی ڈٹھا کر

رل گئے ہیں ڈوہیں تھوک اساں جھوک دے پاروں
 آیار ! ایہا رات رلے رو کے گزاروں
 چہرین توں چھٹک پھوک ڈنرک دھوڑ ریادی
 آ ! خلق دا ہک ملک دسوں چار چدھاروں

آہ میکوں اپنے ہتھ تاں چمن ٹٹے
 دیندی واری ثواب کھٹی دینچ
 اپنے مارن تاں چھاں تیں سٹ دیند
 جانیاں ! میکوں چھاں تیں سٹی دینچ

وقت کیندو ہے قید کر گھڑے
 بھانویں گئی ہیر ہے یا رانجھا ہے
 ہر کہیں نال قید خانے وچ
 زندگی داسلوک سا بچا ہے

بے وفائی وی چک سلیقت ہے
 جیندا ہر کہیں کوں بڑا نہیں سے آندا
 صر ف اے فن ہے حسن داؤد
 ورنہ دنیا کوں کیا نہیں آندا

اکھیں چہرہ، دامن، دھرتی
 ریشے سلسلہ وار ہنچوں دے
 اکھیں وچ کوئی غیر نہ رکھیں
 گھر ہن پردہ دار ہنچوں دے

مُنہ نہیں ہوندرِ خلوص دے چرچے

دل دے اندر کدورتاں ہوندرین

کوئی کہیں نال وی نہیں مخلص

اٹنیاں اٹنیاں ضرورتاں ہوندرین

بدن لیراں لیراں اچاں اپنی ریک و احشر کیا کریجے

بھلا ایتھی وحشت بھری زندگی داسفر کیا کریجے

نیڈی یاد میں جسم و چ نہ رہن کے ٹرن پٹے گئی ہے

دل اہدے تیکوں یاد وی نہ کریجے مگر کیا کریجے

اتنا نہ رس جو تیڈے مینوے دی میڑھ وچ
 قسمیں دا اعتبار میڈے دل توں لہے وے پنچے
 کہ وار ربح کے روڈوں تے روئیں نکھر و پنچوں
 دل نہ ملوں تاں ہنخ دارشتہ تاں رہ وے پنچے

چٹے کھر کیاہ دے پھل دی چٹی کھر حیات
 کھر پھلاں کوں چنڈی پٹی ویر کتر حیات
 خواب ڈٹھے ہک اندھی اکھ وچ ہک لڑھکی پٹی و
 سدھ پٹی پل ہے اندھارستہ و ہند انیر حیات

غزلاں سُنن حلائیئیں سُن دے رت رت رات اندھا رکا دا
 ساکوں لوک سمجھن یار و مشغہ وقت گزارے دا
 اُج نہ تاں کل ترٹ دینا ہا چنگا تھے جوا اُج ترٹ پئے
 سے تیں ٹر گدا ہا آخر رشتہ زورتے زاری دا

وچ تھو دے جوڑ سیجاں کئی
 سوہنے سانول دے نال سُم گھنداں
 وسدے ویلے جو یاد آندے ہن
 اُپریں باہیں کون آپ چم گھنداں

سم گیا ہے انت چندر کفن پاسو ایس دے
 اُجریے "انافتی" توں ستارے و فائیں دے
 ارشخص نیئیں بلیا مگر اتنا ضرور تھئے
 آنگے میڈے لبیاں کوں سلیتھے دُعائیں دے

جذبے وی جواں ہن اتے ہن تار اُمنگاں
 خواہیں دا زمانہ ہا میں کجھ خواب ڈٹھے ہن
 اُچ پلو دے دچ صرف ستاریں دی مولاہے
 کل توں نرین تاں میں کھیڈ دے مہتاب ڈٹھے ہن

سانوڻ سدا نئیں رہندا کئی رت سدا نئیں رہندی
 رُٹھے مینج و بندن او چس و لا نئیں رہندی
 اینجھاوی وقت آندے بے گھر مسافریں تیں
 منہ دی مسکان کیتے سکھڑیں سوا نئیں رہندی

چم کے دست جنائی کہیں دے اتنے گہرے زخم ملیے
 دل نئیں کیتے کہیں دے اگوں دعوے دست شناسی دے
 یار میکوں مجبور نہ کر جو روح تیں بار ہے صدیں دا
 توں تاں زخم وی گہن نہ سبکیں سکھڑیں سال اناسی دے

سموں ہک پئے دی پانہہ دی زکھ سیراندی
 رکھوں ادھ وچ طلب تلوار — جاگوں
 جگارا زندگی ہے، نشتہ موت
 ایں مسئلے تیں کروں تکرار — جاگوں

کے تیں دُرک دی یل دے اندرں بچد منظر دیکھوں
 دل اُہدے ہن جلیاں رلدے ککھ دا اندر دیکھوں
 بھوئیں بدن دی ترائیں وانگوں تپ تپ تن تڑپا دے
 ساہ کوں سیک دی سولی چارھوں موخہ دے مختر دیکھوں

تڑپن تاں ہتھ نیں آندے جوہن چور چور لوک
 پتھر نہ مارا یاں کچ کور لوک
 مرگئی جس خواں دی ہس دے ہر اس توں
 سانوں توں پہلے کھا گئے امبیں دے پور لوک

اکھیں کھلیاں تاں اپنا خواب وی بس ہک خل نکھتے
 گلہ کیا وقت گنڈرے دا خود اپنا سن مچل نکھتے
 سمندر ڈیکھ کے پیریں دے دچ تیرہ ترٹ کے ڈھہپا
 مگر محسوس کیتاں سمندر آپ مغل نکھتے

دل دا دوا کرے جے رو کے دھا کرے جے
نکھڑیا ہانڈے ہا سے دل پے تان کیا کرے جے

(عزیز شاہد)